

„ZLATÁ LÍPA“ - Lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*)

Tento strom je významnou dominantou Červeného vrchu. V dubnu 1998 byla lípa zařazena mezi PAMÁTNÉ STROMY ČR.

Lidové označení stromu jako „Zlatá lípa“ pochází z doby sedmileté války v období let 1756 - 1763, kdy se v roce 1758 u Guntramovic střetla pruská armáda pod vedením plukovníka Mosela a rakouská vojska. Rakouskou armádu vedl gen. Laudon spolu s generálmajorem Siskowitzem. Zničením pruské zásobovací kolony, která vezla proviant a žold pruským obléhatelům Olomouce od Opavy, uchránila rakouská armáda toto město před vydrancováním a zničením, neboť pruské vojsko bylo donuceno od dalšího obléhání upustit a od města Olomouce odtáhnout.

Popis tohoto vojenského střetu (u Guntramovic a Domašova nad Bystřicí) je podrobně zdokumentován u kostela sv. Jakuba Většího v Guntramovicích, u jehož zdi se nachází pomník společného hrobu padlých obou zlepštělených stran.

Současná lípa je údajně odnoží lípy, která byla svědkem oněch válečných událostí. Stáří stromu se odhaduje na 240 let. Obvod kmene činí 356 cm a výška stromu je 13 m.

V okoli lípy je mnoho čedičových balvanů a zbytků ztuhlé bublinové lávy, které svědčí o tom, že i tento vrchol je sopečného původu stejně jako samotná Červená hora (749m), která je vyhaslou sopkou a také nejvyšším vrcholem v okrese Opava.

Lípa je opředena mnoha pověstmi, jednak o poutnících, kteří tudy chodívali na pouť až do Kladská, dále pak o bitvě mezi rakouskými a pruskými vojsky v uvedeném roce 1758.

POVĚSTI O ZLATÉ LÍPĚ.

V 18. století často putovali obyvatelé Berouna do Pruska na pouť. Při jednom zastavení v hostinci, kde si poutníci chtěli odpočinout, se k nim přidružil starý mládenec. Když se dověděl, že jsou z Berouna, velmi tento kraj proklínal.

V bitvě u Domašova totiž přišel o nohu. Vyprávěl, že před tím, než byl zraněn, zakopal na určité místo poklad. Ten si teď nemůže vyzvednout, protože jako mrzák se tam sám nemůže dostat.

Poutníci jeho řeči nedbali a nevěřili mu. Jen jeden mládenec, syn berounského hostinského, bedlivě naslouchal, potom si přisedl k vysloužilemu vojákově, pilně ho napájal a vyptával se na podrobnosti o místu, kde byl ukryt poklad. Alkohol muži rozvázel jazyk a ten začal vyprávět, že zakopal soudek zlatáku pod starou lípou, která stojí na nejvyšším bodě na cestě z Berouna do Budišova. Lípa prý se snadno pozna, kolem ni leží spousta velkých balvanů. Kdyby prý ho tam někdo odvedl, bohatě by se mu odměnil.

Poutníci se vrátili domů, na vyprávění starého invalidy zapomněli, kromě mládence, který se také zajímal o místo s pokladem. Vydal se hledat ono místo a po mnohem hledání a několikerém marném kopání přece jen poklad pod lípou našel a od té doby se říká této lípě na Červeném kopci „zlatá“.

ZLATÁ LÍPA II.

Pruský král Bedřich II. obléhal r. 1758 Olomouc. Když v jeho ležení docházely potraviny a střelivo, nechal nové zásoby přivézt asi 500 vozů, které byly doprovázeny 10 000 vojáků. Úkolem rakouského generála Laudona a Siskowitze bylo toto vojsko zajmout a vozy se zbožím zkonfiskovat. 28. června zaútočil Laudon na Prusáky u Guntramovic. V koloně zavládl takový zmitek, že ocel 29. červen se kolona dávala do pořádku. Když se 30. června vojska s vozy daly opět do pohybu, napadl je Laudon z jedné strany a Siskowitz z druhé strany, takže Prusům nezbýlo nic jiného, než se stáhnout zpět do Opavy, avšak Rakušané ukořistili 4000 vozů a 6 kanónů. Z ukořistěných peněz poslal Laudon údajně milion tolarů do Vídne. Bedřich II. po válečné poradě 1. července odtáhl od Olomouce a vrátil se se svým vojskem do Pruska. Na místě bojů stojí od roku 1858 železný kříž.

Vypravuje se, že ve zmítce v bojích se podařilo některým vozkům ukrást z vozu, na kterém byla válečná pokladna, soudky se zlatem a zakopat je v okoli. Tito lidé pravděpodobně zahynuli v boji a ještě dlouho poté při orání nebo kopání nacházeli lidé zlaté mince a mnozí vděčí za svůj blahobyt právě této nálezu. A právě nejvíce zlata bylo vykopáno v okoli staré lípy na Červeném kopci. Proto jí také tamní lidé říkali „zlatá lípa“.

ZLATÁ LÍPA III.

Během bojů Prusů a Rakušanů se pruský král Bedřich II. dostal na svém tažení k lípě a posnídal v jejím stínu. To bylo pro tento strom takové vyznamenání, že se od té doby začalo lípě říkat „zlatá“.

ZLATÁ LÍPA IV.

Generál Laudon stál při jednom pruském útoku u staré lípy na Červeném kopci. Vtom přiletěla kulka, která by ho jistě zasáhla, kdyby se nezaryl do kmene lípy, která tak generálovi zachránila život. Ten zvolal: „O, ty zlatá lípol“. Od té doby se lípa nazývá „zlatá“.

ZLATÁ LÍPA V.

Další pověst vypravuje o jednom královském synu, kterého pronásledovali nepřátelé. Když jel kolem lípy, seskočil z koně, chytil se větví a vyšplhal do koruny stromu. Tam se ukryl a tak unikl nepřátelům a strom se pro něho stal „zlatou lípou“.